



gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi poli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrto leta 1 gold.; pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold. 60 kr., za pol leta 2 gold. 40 kr., za četrto leta 1 gold. 30 kr.

V Ljubljani v sredo 25. junija 1873.

Obseg: Kam hočejo naši svilorejci pridelane kokone prodati? — Navadna kalina ali kostanjičevje najbolja pomoč, da se drevje more zasaditi na goličavah gorá. — Odgovor na vabilo k pristopu v društvo za umno čbelarstvo. — Gospodarske novice. — Postava veljavna za Kranjsko, ktera določuje pravne razmere učiteljev na javnih ljudskih šolah. — Odgovor na dr. Vošnjakove intrige v Celjskem shodu. — Stan uravnave zemljiškega davka na Štajarskem. — Mnogovrstne novice. — Naši dopisi. — Novičar.

Gospodarske stvari.

Kam hočejo naši svilorejci pridelane kokone prodati?

V blagovoljni odgovor gosp. prof. Povše-tu.

To važno vprašanje nastalo je zopet letos. Že so se nekteri kmetje obrnili do družbe kmetijske, naj jim pové, kam naj gredó s svojim pridelkom? — Odbor družbe se je obrnil do gosp. Treo-ta, ki je pretekla leta nakupaval kokone (mešičke); al zvedel je od njega, da jih letos ne bode; dal nam je pa adresu nekega trgovca v Gorici, ki jih utegne kupavati. Vprašani za to neznani nam trgovec dal je odgovor, ki nam pa ni dosti jasen.

Misliti bi se smelo, da bi neka Metliška svilorejska družba morala najbolj svojo skrb za to imeti, da bi kmetu ali kakemu drugemu malemu svilorejcu posredovala prodaj njegovega pridelka; al žalibog! da tega ne stori. Če pridelava svilorejec kakih 5, 10 ali 15 funtov kokonov, vsaj ne more ž njimi po svetu hauzirati, da jih prodá! Revež je v veliki zadregi, kam s pridelkom svojega truda. In taka zadrega vzame mu naposled vse veselje do lepe sviloreje.

Ker na Kranjskem nimamo filand in ker drugod ne poznamo zanesljivih trgovcev, ki bi za pošteno ceno kupovali kokone, zato se obrnemo s tem odprtim pisemcem do gosp. Povše-ta, profesorja kmetijstva v Gorici, naj bi on nam dal dober svét, še bolje pa, da bi po svojem, mnogokrat skušenem domoljubji po dogovoru s Goriškimi trgovci učinil kratko in dobro pot, da bi naši svilorejci mogli spečati svoj pridelek. Hvaležni mu bodo njegovi rojaki in hvaležna mu bode naša družba kmetijska.

Dr. Jan. Bleiweis.

Navadna kalina ali kostanjičevje

najbolja pomoč, da se drevje more zasaditi na goličavah gorá.

Vsak le nekoliko izveden gospodar vé, da po golih in kamnitih gorah vsejano gozdno seme se pogubi, dokler se ne zaraste kaj grmovja, ki zdržuje peščico prsti in je gozdnemu semenu zavetje.

Po obilih mojih skušnjah ni nobenega grmovja, ki bi bilo v ta namen tako dobro, kakor ono, ki se naredi

iz navadne kaline, kateri po nekterih krajih tudi kostanjičevje ali zimolez, ali samolezga pravijo in se po nemški „Rainweide“ ali „gemeiner Hartriegel“ latinsko „ligustrum vulgare“ imenuje.

To grmovje je tudi skor nabolje za žive plote.

Vsako leto naredi prav veliko na metlicah rastočih črnih jagod, ktere strpijo skor celo zimo in jih tiči radi zobljejo.* To grmovje služi za pogozdenje golih gorá in hribov ali za pogozdenje goličav v borštih in to iz sledečih vzrokov:

To grmovje strpi najhujši mraz in raste na suhi kameniti zemlji. Seme družega grmovja leži celo leto v zemlji, predno kaliti začne, in potrebuje še marsikakega družega obdelovanja, ki je večkrat težavno.

Vse to pa ni pri kostanjičevji. Zrele jagode njegove, jeseni v zemljo dane, kalijo že prvo spomlad tako rade kakor grah.

Grmovje to zraste 3 do 5 čevljev visoko in okoli sebe naredi precej sence po perji na svojih vejah.

Med tem in pod tem grmovjem raste vsaka gozdna rastlina, ker je zavarovana solčnega pripeka in družih vremenskih neugod. Sicer pa potem gozdni les zatara to grmovje, zato ni treba ga pozneje iztrebiti. Nasproti pa kostanjičevje ne zatira mladih gozdnih sadik, pa tudi se ne zaduši kaleče gozdno seme pod listjem kostanjičevja, in sicer za to ne, ker je njegovo perje ozko in rahlo leži.

Če se je gospodarju posrečilo na tistih krajih, ktere želi pogozditi, da so v jeseni vsejane jagode kostanjičevja se prijele, potem je namen že na pol dosegel, kajti potem ni treba družega, kakor da v jeseni, predno listje odpade, gozdno seme vsejati, ktero perje pokrije, da spomladi kaliti začne.

Po tej poti je prav lahko mogoče, goličave na hribih in drugod v gozdih pripraviti v to, da se zopet z lesom zarastejo.

„Prakt. Landw.“

*) V „prirodopisu rastlinstva“, izdanem po Matici slovenski je kalina popisana tako-le: „Kalina (Ligustrum vulgare, Rainweide) je jako vejnat grm z nasprotnimi, suličastimi, celorobimi, nekoliko usnjatimi listi. Beli močno dišeči cveti izrastó vrh vej v gostih kitah; imajo lijavstven venec, 2 prašnika in 1 prost pestič, kateri se razvije v črno, za grah debelo jagodo. — Po grmovji in kraj gozdov. Cveti junija, julija meseca.“